

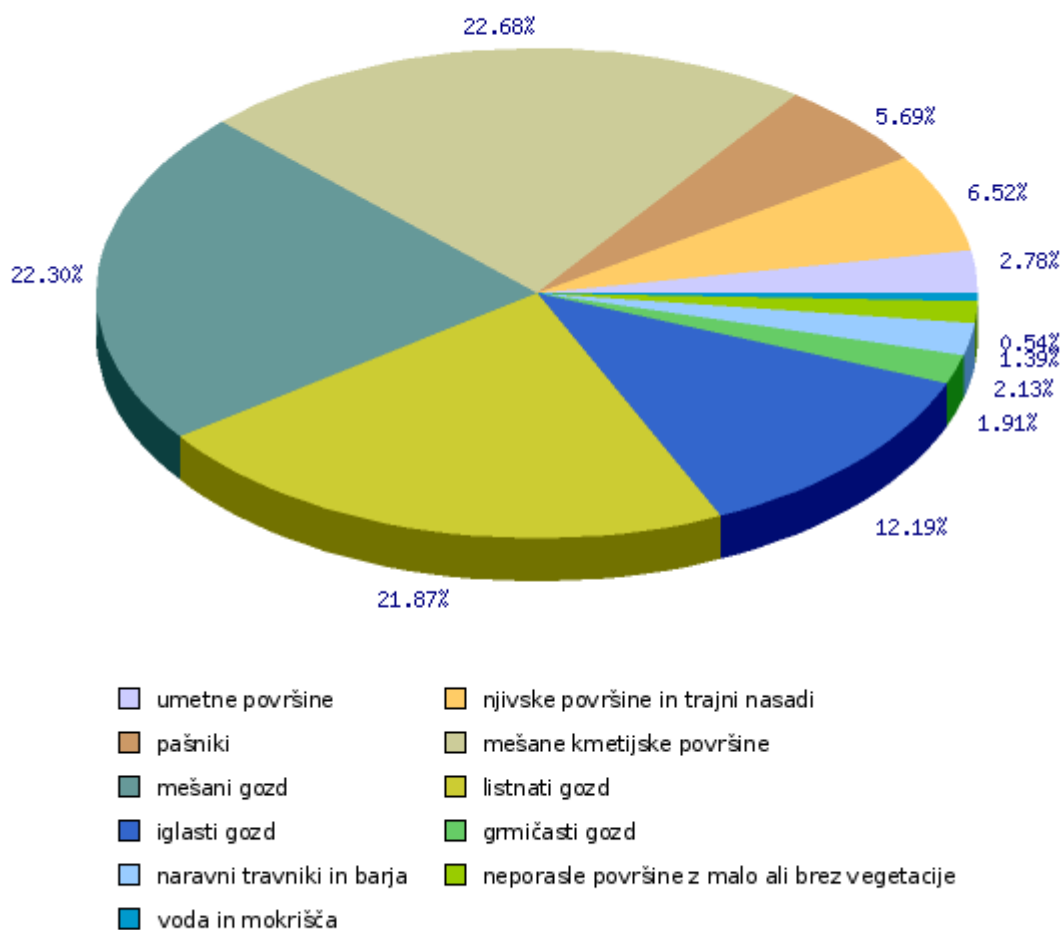
Slovenija gospodarstvo [kmetijstvo in gozdarstvo]

Slovensko gospodarstvo delimo lahko na 4 obdobja:

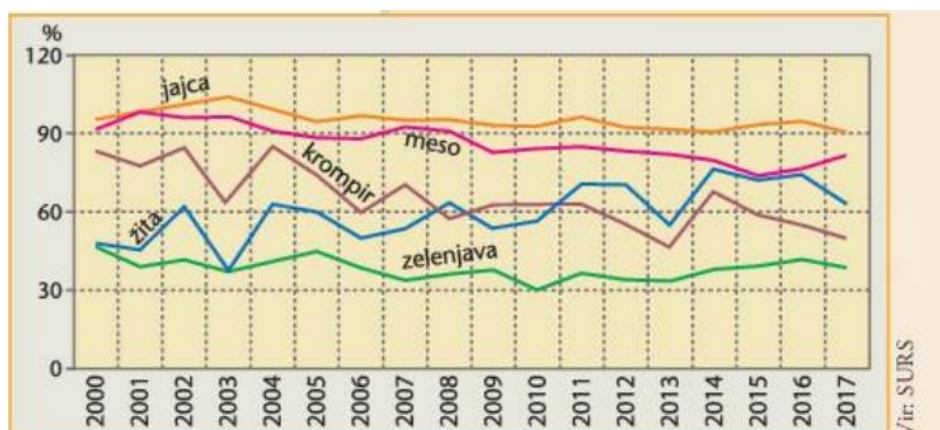
1. **Do prve svetovne vojne.** Počasne spremembe v gospodarstvu, počasna industrializacija, ki se razmahne z izgradnjo **Južne železnice**. Prevladovalo je kmetijstvo in obrt (fužinarstvo)
2. **Med 1. in 2. svetovno vojno.** Po razpadu Avstro-Ogrske se je Slovenija znašla v skupni državi SHS, kjer je bila najbolj razviti del skupne države in imeli smo vodilno vlogo na domačem tržišču.
3. **Socialistično obdobje.** Industrija in delavstvo je imelo primarno vlogo. Kmetijstvo in druge panoge so bile zapostavljene. Velika podjetja so postajala vse bolj uspešna do krize zaradi katere je razpadla Jugoslavija
4. **Po osamosvojitvi.** Slovenija se je morala preusmeriti na druga, tuja tržišča in glavni sektor postane terciarni sektor (storitveni).

Kmetijstvo v Sloveniji

Kmetijstvo ima poseben družbeni pomen saj oskrbuje prebivalstvo z potrebnimi živili po drugi pa skrbijo kmetje za urejeno pokrajino. **Kmetijska zemljišča** so po rabi: njive, travniki, pašniki, sadovnjaki, vinogradi in vrtovi. V Sloveniji je največ **travnikov** in **pašnikov**, ki se v zadnjem času zaraščajo. Na drugi strani pa kmetje opuščajo njive, vinograde in sadovnjake in jih spreminjajo v travnike. Omenimo še en pomen; kmetijstvo ohranja videz podeželja in s tem **kulturno pokrajino**. Ta pa je temelj za turistični razvoj. Delež kmetijstva v celotnem gospodarstvu Slovenije predstavlja okoli 2 % BDP. S kmetijstvom se v prvem desetletju 21. stoletja ukvarja okoli 8 % prebivalstva. Številka pa je večja, če upoštevamo kmetijstvo kot dopolnilno dejavnost. Med **dopolnilno dejavnost** štejemo predelavo sadja in zelenjave, predelavo lesa, turistično ponudbo, prodajo izdelkov domače obrti.

Slika TP01-1: Sestava pokrovnosti in rabe tal v Sloveniji leta 2012
Slika 1 od 3

Stopnja samooskrbe pri nekaterih kmetijskih proizvodih v obdobju 2000–2017

Vir: SURS

Raba tal v Sloveniji – spremembe 2002–2011

	2002	2005	2007	2011
Njive-vrtovi	10,6	9,7	8,9	8,9
Sadovnjaki	1,2	1,3	1,2	1,4
Vinogradi	1,2	1,2	1,1	1,1
Travniki	17,3	17,5	18,5	18,2
Gozd	59,2	59,9	60,2	59,8
Nerodovitno	8,0	8,1	7,5	7,5

Slovenija spada med države z **manj ugodnimi razmerami za kmetijstvo**. Največji dejavniki so **relief, podnebje (količina in prerezporeditev padavin ter temperature) in pomanjkanje rodovitne prsti**. Le $\frac{1}{4}$ zemljišč je v rodovitnih nižinah (Obpanonske pokrajine).

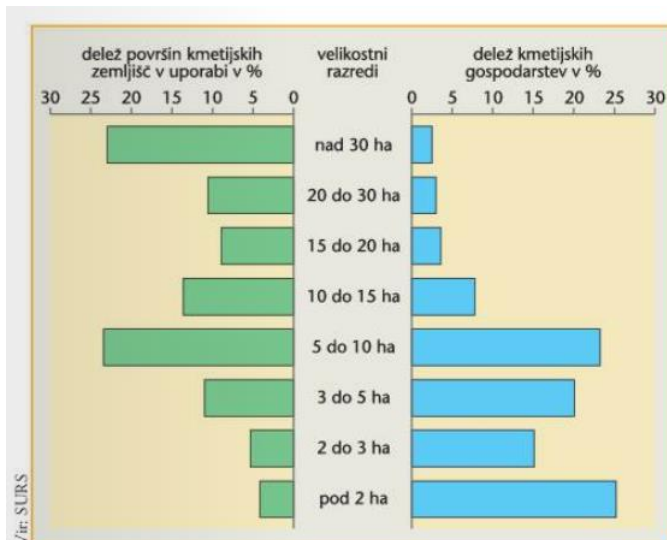

Najboljša kmetijska zemljišča so na ravninah Obpanonskih pokrajin (Dravsko polje).

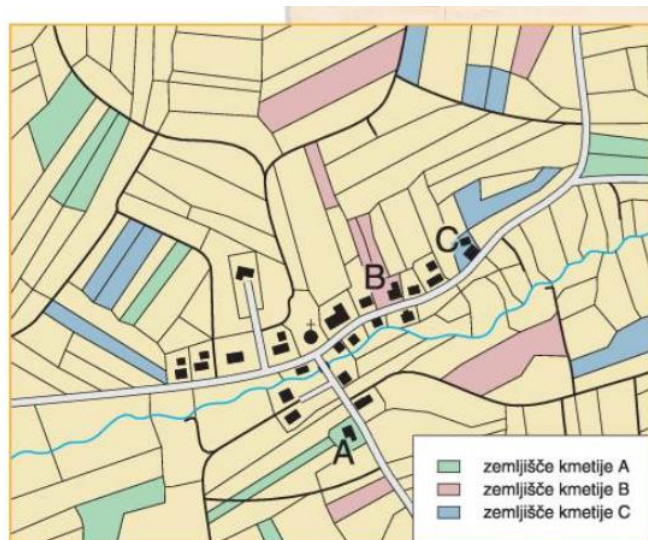

Hribovsko kmetijstvo se sooča z manj ugodnimi razmerami, zato je za 30 odstotkov manj produktivno od nižinskega (Podolševa).

Kakovost zemljišč lahko izboljšamo z **melioracijo**. Ko govorimo o namakalnih sistemih govorimo o **hidromelioraciji**. V Sloveniji je takih površin malo (Vipavska dolina, Pesniška dolina), a njihov učinek na okolje je viden, še posebej, kjer so izsuševali območja saj se je s tem posegom znižala gladina podtalnice in se zmanjšala zaloga pitne vode. Veliki zaviralni dejavnik kmetijstva je tudi **razdrobljenost parcel in njihova majhnost**. Veliko kmetij nima zemljišča v enem kosu in je težko z mehanizacijo dostopati do lastnega zemljišča.

Kmetijska gospodarstva po velikostnih razredih kmetijskih zemljišč v uporabi leta 2017

Zemljiška razdrobljenost na ravnini

Drugi velik problem je **starostna in izobrazbena** sestava kmečke delovne sile.

Veliko je starejših, saj mlajši gredo s kmetij in se zaposlijo v drugih sektorjih. Takšni se tudi težko prilagajajo tehnološkim razmeram na trgu in v tem pogledu zaostajamo za Evropskimi državami.